

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la restituirea sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din motiv că, apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2r-52/25

NR. PIGD 2-23038881-01-2r-17022025)

Restituirea cererii de apel de către instanța de apel a fost prematură, întrucât nu a fost efectuată o verificare detaliată a actelor cauzei.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (G. Grozav)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ru. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru)

09 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, cererea de recurs depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 martie 2023, Vasili Gherman s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 84 706,00 de lei cu titlu de îmbogățire nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 08 mai 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman. S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul lui Vasili Gherman prejudiciu material cu titlu de îmbogățire nejustificată în mărime de 84 706,00 de lei și taxa de stat în mărime de 2 545,00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 20 mai 2024, BC „Moldova-Agroindbank” SA, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru.

4. Prin încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantei BC „Moldova-Agroindbank” SA despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2 163,25 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 de lei acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

5. Prin încheierea din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la restituirea sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată din

motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 06 august 2024.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 20 ianuarie 2025, BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin intermediul poștei terestre (f.d.154), a declarat recurs împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel.

7. În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța de apel eronat a dispus restituirea apelului declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, deoarece încheierea (fără curs) din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost recepționată de apelantă prin intermediul poștei electronice, deoarece a fost expediată la o adresă greșită de e-mail, dar prin intermediul poștei terestre la data de 31 octombrie 2024, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a încheierii - înștiințare, fiindu-i aplicată ștampila corespondenței de intrare a băncii, cu nr. C200/I06732.

8. În acest context, a susținut că la 05 noiembrie 2024, în termenul de 5 zile din momentul recepționării încheierii fără curs a instanței de apel a depus cererea de apel motivată însoțită de dovada achitării taxei de stat și taxei de timbru, însă, instanța de apel eronat a interpretat că apelanta nu a lichidat în termen neajunsurile menționate în încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, ceea ce, în temeiul art. 427 lit. (b) din Codul de procedură civilă, servește drept temei de declarare a recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

10. Art. 425 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

11. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

12. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

13. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de apel), prevede că:

„(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

14. Art. 368 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

15. Art. 369 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 al. (1).

(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

16. Art. 100 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, statuează că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

17. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

18. Art.16 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

19. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă”.

20. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

21. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

22. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

23. Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

24. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a emis încheierea contestată la 12 noiembrie 2024 (f.d.125/128).

26. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.7199 (f.d.129), rezultă că la 24 decembrie 2024, Curtea de apel Chișinău, a expediat prin intermediul poștei terestre în adresa BC „Moldova-Agroindbank” SA, copia încheierii din 12 noiembrie 2024, însă, la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenta.

27. Prin urmare, recursul declarat 20 ianuarie 2025, prin intermediul prin intermediul poștei terestre (f.d.154), de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, este în termenul prevăzut de art.425 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.10).

28. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce succed.

29. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prin hotărârea din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman. S-a încasat din contul BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul lui Vasili Gherman prejudiciu material cu titlu de îmbogățire nejustificată în mărime de 84 706,00 de lei și taxa de stat în mărime de 2 545,00 de lei (f.d. 93).

30. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 20 mai 2024, BC „Moldova-Agroindbank” SA, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 95).

31. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1)-(3) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct.14, prin încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantei BC „Moldova-Agroindbank” SA despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2 163,25 lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 110/113).

32. La 05 noiembrie 2024, BC „Moldova-Agroindbank” SA a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, fiind anexată la cerere dovada de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 de lei și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2 163,25 de lei (f.d.116/122).

33. Ulterior, prin încheierea din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la restituirea sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 06 august 2024 (f.d.125/128).

34. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticele formulate în recurs și actele cauzei, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată în speță că actul judecătoresc contestat a fost emis cu aplicarea eronată a prevederilor legale.

35. Din actele și lucrările dosarului s-a constatat cu certitudine că prin încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de BC „Moldova-Agroindbank” SA, împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat apelantei BC „Moldova-Agroindbank” SA despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2 163,25 de lei și a originalului dovezii de

plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 de lei acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

36. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, concluzia instanței de apel precum că încheierea din 06 august 2024 a fost adusă la cunoștință apelantei, iar acesta a manifestat un comportament pasiv în propria cauză, este eronată.

37. Or, din materialele dosarului nu se constată o asemenea situație, lipsind un aviz de recepție care să confirme recepționarea încheierii din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, sau o informație cu privire la comunicarea acesteia prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail: felicia.ermoliuc@maib.md, indicate în cererea de apel (f.d.95).

38. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel a ignorat faptul că copia încheierii (fără curs) din 06 august 2024, a fost expediată la o altă adresă electronică și anume: felicia.ermoliuc@maib.com, adresă care nu se regăsește la materialele cauzei ca date de contact a apelantei.

39. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează faptul că instanța de apel a ignorat faptul că la 05 noiembrie 2024, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cererea de apel motivat împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Totodată, fiind anexate la cerere dovada de plată a taxei de timbru în mărime de 200,00 de lei și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2163,25 de lei (f.d.116-122).

40. Astfel, cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău de a restitui cererea de apel, făcând trimitere la faptul că apelanta BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost înștiințată legal, despre termenul limită în care urma să lichideze incidentele cererii de apel, nu s-a conformat în termenul stabilit de instanță, și anume în termenul de 7 zile, din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite.

41. În circumstanțele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv și nu a dorit să ia în considerare că în lipsa unui înscris care să confirme recepționarea încheierii (fără curs) din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, la 05 noiembrie 2024, BC „Moldova-Agroindbank” SA a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 08 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiindu-i astfel lezate ultimului drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

43. În cazul Airey vs. Irlanda, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

44. Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

45. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, conform art. III alin.(1) – (2), pct.1) din Legea Nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare), publicată la 27 iunie 2024 în Monitorul Oficial Nr. 271-274: (1) legea nominalizată a intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I care vizează anexa nr. 3 în partea ce se referă la arondarea judecătoriilor Ungheni și Orhei la circumscripția Curții de Apel Nord, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; (2) La data intrării în vigoare a prezentei legi: 2) Curtea de Apel Chișinău se redenumeste în Curtea de Apel Centru.

46. Prin prisma acestor raționamente și ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar eroarea admisă de către instanța de apel nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs, a casa încheierea atacată și de a restitui cauza la Curtea de Apel Centru pentru examinarea cererii de apel.

47. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Casează încheierea din 07 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Gherman împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe

Acțiuni cu privire la restituirea sumei cu titlu de îmbogățire nejustificată și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru, la etapa primirii apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat